

BILTEN

ANALIZE, VESTI, STAVOVI

Von der Leyen obećava ETS podešavanja za
"naredne dane

EU otvorena za državnu pomoć za velike
potrošače energije

EU poziva članice da smanje cilj skladištenja
gasa na 80%

Kolateralna šteta

Evropska unija traži formulu za „kvadraturu kruga“, kako deluju mere
kojima pokušava da pokrije energetska štetu izazvanu napadom
saveznika, SAD, na Iran

Rusija: Energetske restrikcije EU koštaće blok
preko 3 biliona evra ove godine

Smanjenje nuklearne energije bila je
"strateška greška" – Von der Leyen

Energetska infrastruktura EU je jednako
ranjiva kao i evropska odbrana, upozorava
industrija

SADRŽAJ

Von der Leyen obećava ETS podešavanja za "naredne dane"	OVDE
EU tvrdi da je ETS ključan za konkurentnost i klimatske akcije, reforma do jula	OVDE
Von der Lejen: troškovi energije čine najveći udeo cene	OVDE
EU otvorena za državnu pomoć za velike potrošače energije pogođene krizom	OVDE
Osam zemalja upozorava EU da ne slabi tržište ugljenika, pokazuje dokument	OVDE
SAD vrši pritisak na EU da ublaži pravila o metanu	OVDE
Opozicija zahteva da Poljska izađe iz sistema EU za trgovanje emisijama	OVDE
EU poziva članice da smanje cilj skladištenja gasa na 80%	OVDE
Smanjenje nuklearne energije bila je "strateška greška" – Von de Lejen	OVDE
Uvoz termalnog uglja u Evropu mogao bi porasti – Platts	OVDE
„Energetska infrastruktura EU je jednako ranjiva kao i evropska odbrana“, upozorava industrija	OVDE
ACER menja metodologiju Procene adekvatnosti evropskih resursa	OVDE
Ember: Najnoviji energetske šok podseća Evropu na rizičnu zavisnost od gasa	OVDE
ACER: Prepreke fleksibilnosti nefosilnih goriva i dalje postoje u zemljama EU	OVDE
Energija u Evropi: zavisnost od uvoza	OVDE
Rusija: Energetske restrikcije EU koštaće blok preko 3 biliona evra ove godine	OVDE
EK: Za sada bez rizika za snabdevanje gasom i naftom	OVDE
ACER objavio Izveštaj o praćenju energije za 2026. godinu	OVDE
Entso-e: Više faktora uzrokovalo nestanak struje u Španiji i Portugalu 2025. godine	OVDE

Von der Leyen obećava ETS podešavanja za "naredne dane"

BRISSEL – Evropska komisija će u roku od "dana" predložiti povećanje rezervi bloka na tržištu ugljenika i razviti fond za dekarbonizaciju od 30 milijardi evra, kao odgovor na pritisak čelnika EU da ograniče uticaj cene CO2 na račune za električnu energiju.

Predsednica Komisije Ursula von der Leyen izjavila je da će izvršna vlast EU raditi na kombinaciji hitne pomoći i strukturnih promena kako bi se smanjile visoke cene energije, s merama za rešavanje svih komponenti računa za električnu energiju, od poreza i nameta do troškova ugljenika.

Dve mere za prilagođavanje Sistema trgovanja emisijama (ETS), koji zahteva od fabrika i elektrana da kupe dozvolu za svaku tonu CO2 koju emituju, "doći će u narednim danima", rekla je von der Leyen na konferenciji za novinare nakon samita čelnika EU u minuli četvrtak.

One uključuju ažuriranje takozvanih referentnih vrednosti koje određuju koliko besplatnih dozvola određeni industrijski sektor dobija i predlog za "povećanje vatrene moći" Rezerve za stabilnost tržišta koja reguliše ponudu dozvola ETS-a.

U onome što je opisala kao "srednjoročni plan", von der Leyen je ukazala na reviziju ETS-a planiranu za ovo leto, kao i na novi "ETS investicioni podsticaj" koji pruža finansijsku podršku industriji.

Ovaj podsticaj, „imaće budžet od oko 30 milijardi eura, finansiran sa 400 miliona ETS dozvola", rekla je. "Cilj je finansirati projekte za dekarbonizaciju" u okviru šeme "ko prvi dođe, prvi dobije", s fokusom na zemlje EU s nižim prihodima.

U zaključcima samita, lideri su zatražili od Komisije da sprovede reviziju ETS-a "najkasnije do jula 2026. godine, kako bi se smanjila volatilnost cene CO2 i ublažio njen uticaj na cene električne energije... uz očuvanje suštinske uloge ETS-a".

U poređenju s prethodnim nacrtima, konačni zaključci su takođe "pozvali" Komisiju "da blisko sarađuje s državama članicama kako bi se osmislile nacionalne privremene i ciljane mere" za obuzdavanje visokih cena energije.

Ovaj dodatak se smatrao ustupkom zemljama poput Italije i Poljske, koje su navele svoje nacionalne okolnosti - posebno visoku zavisnost od fosilnim goriva u svom energetsom miksu - kao razloge za značajnije promene ETS-a, rekla su za Politiko dvojica diplomata.

Na konkretno pitanje o kontroverznoj italijanskoj uredbi kojom se subvencionišu elektroprivredne kompanije kako bi nadoknadile svoje troškove ETS-a, von der Leyen je rekla: "Zbog različitog eneretskog miksa u različitim državama članicama ne možete imati univerzalno rešenje" i obećala je da će "blisko sarađivati s italijanskom vladom na italijanskoj uredbi".

Sve u svemu rekla je, samit u četvrtak bio je "pozitivan za ETS". Temeljna klimatska mera bloka izbegla je zahteve za fundamentalnim promenama od strane lidera i široko je pohvaljena kao ključna poluga za ubrzanje prelaska bloka na jeftiniju čistu energiju.

EU tvrdi da je ETS ključan za konkurentnost i klimatske akcije, reforma do jula

BRISSEL - Pregled sistema trgovanja emisijama (ETS) Evropske unije trebalo bi da se održi između kraja drugog i početka trećeg kvartala ove godine, rekao je komesar za klimatske akcije, Vopke Hoekstra (foto), prenosi 17. marta **eunews**.

S obzirom na političku debatu o korisnosti mehanizma, Hoekstra je ponovio da je „od najveće važnosti nastaviti s ETS-om“ jer je „to ključni alat za klimatsku politiku“, i ne

samo to. „Potpuno se slažem sa stručnjacima koji kažu da, čak i ako to ne bismo učinili isključivo iz klimatskih razloga, postojali bi odlični razlozi za to zbog strateške autonomije, jer je jedini izlaz iz trenutne situacije veća energetska nezavisnost“, objasnio je.

Drugim rečima, „ovo znači veća ulaganja u mrežu, više obnovljivih izvora energije, više nuklearne energije, više sistema za skladištenje: to je ono što je Evropi potrebno, kako iz klimatskih razloga, tako barem podjednako iz razloga konkurentnosti i svakako nezavisnosti.“

S druge strane, Italija je među zemljama koje prednjače u pozivu na reviziju, čak i suspenziju, ovog mehanizma, koji se efektivno zasniva na principu „zagađivač plaća“. Ministar za životnu sredinu i energetske sigurnost, Đilberto Pičito Fratin, je naglasio da Italija poziva na „reviziju sistema ETS-a, koja bi ograničila njegov uticaj na cene energije, smanjila volatilnost i cenu dozvola i obuzdala spekulativne aktivnosti, kako bi mehanizam mogao efikasno voditi tranziciju.“

Von der Lejen: troškovi energije čine najveći udeo cene

BRISSEL – Predsednica Evropske komisije, Ursula von der Lejen istakla je da troškovi energije čine najveći udeo cene, u proseku 56 posto u EU. Države članice već mogu pružiti državnu pomoć za kompenzaciju rastućih troškova, a postoje planovi da se ova opcija u budućnosti učini fleksibilnijom, rekla je ona u prošli petak na press konferenciji posle samita EU, prenosi **Rojters**.

Mrežne naknade su druga komponenta, koja u proseku čini oko 18 posto. U ovom području biće pripremljen zakonodavni predlog za poboljšanje produktivnosti mrežne infrastrukture i smanjenje mrežnih naknada za energetske intenzivne industrije.

Treća komponenta sastoji se od poreza i nameta, koji čine otprilike 15 posto, sa značajnim varijacijama među državama članicama. U nekim slučajevima, električna energija se oporezuje po višoj stopi od prirodnog gasa. Kako bi se rešio ovaj problem, biće predstavljen predlog za smanjenje poreske stope na električnu energiju i osiguranje da se oporezuje manje od fosilnih goriva.

Poslednja komponenta je određivanje cene ugljendioksida. Prema rečima čelnice Evropske komisije, trgovina emisijama već je značajno smanjila potrošnju gasa, a istovremeno je stimulisala značajna ulaganja u izvore energije s niskim udelom ugljenika.

EU otvorena za državnu pomoć za velike potrošače energije pogođene krizom

BERLIN - Vladama Evropske unije moglo bi se dozvoliti da odobre državnu pomoć energetske intenzivnim kompanijama pogođenim naglim skokom cena električne energije nakon porasta cena nafte i gasa zbog rata s Iranom, izjavila je evropska šefica za konkurenciju Teresa Ribera.

„Za sada imamo neiskorištene mogućnosti državne pomoći koje države članice još uvek mogu koristiti kako bi ublažile cene električne energije energetske intenzivnim korisnicima“, rekla je Ribera na nedavnoj konferenciji nemačkog antimonopolskog tela Bundeskartellamt, prenosi **Rojters**.

Rekla je da je Evropska komisija takođe spremna da se uključi s merama podrške i dugoročnim planovima kako bi pomogla preduzećima da se suprotstave posledicama rata, na osnovu prethodnih mera za rešavanje posledica pandemije COVID-a i rata u Ukrajini.

Ovi programi su omogućili vladama da upumpaju milijarde evra kompanijama.

„Još nismo tamo, ali u slučaju da se to dogodi, moramo se osloniti na iskustvo prethodnih kriza“, rekla je Ribera.

Osam zemalja upozorava EU da ne slabi tržište ugljenika, pokazuje dokument

BRISSEL - Španija, Holandija i šest drugih vlada pozvale su EU, pre prošlonedeljnog samita bloka, da ne ukida ili obustavlja sistem trgovanja emisijama bloka, njegovu glavnu politiku u vezi s klimatskim promenama, dok Brisel traži načine za obuzdavanje cena energije, piše **Rojters**.

"Uvođenje fundamentalnih promena u ETS, dovođenje u pitanje samog instrumenta ETS ili njegovo obustavljanje predstavljalo bi vrlo zabrinjavajući korak unazad", rekla je grupa od osam zemalja EU u zajedničkom dokumentu.

Slabljenje šeme bi "dramatično kaznilo one koji su rano krenuli u dekarbonizaciju i uveli inovacije", navodi se u dokumentu, koji su takođe potpisale Danska, Finska, Luksemburg, Portugal, Slovenija i Švedska.

Komisija je do sada odbijala pozive drugih vlada, uključujući Slovačku i Češku, da oslabi ETS, ali zvaničnici traže brza rešenja kako bi izbegli da sukob s Iranom izazove ponavljanje 2022. godine, kada se Evropa suočila s rekordno visokim cenama energije nakon što je Rusija napala Ukrajinu i smanjila isporuke gasa Evropi.

Prema podacima EU, troškovi ETS-a u proseku čine oko 11% računa za električnu energiju u Evropi. To rezultira višim troškovima za zemlje poput Poljske, gde doprinos ETS-a računima za električnu energiju iznosi 24% zbog dominantne uloge termoelektrana na uglj u energetske miksu.

SAD vrši pritisak na EU da ublaži pravila o metanu

BRISSEL - SAD su ponovile kritike pravila Evropske unije o ograničavanju emisija metana iz uvoza nafte i prirodnog gasa, navodeći da kriza snabdevanja izazvana iranskim napadima na katarska postrojenja znači da blok ne može sebi priuštiti da bude previše strog, prenosi **Blumberg**.

„Ako Evropa želi pristupačnu energiju, moraće da smanji regulatorne zahteve i ograničenja koja je na snazi“, rekao je juče Endrju Puzder, američki ambasador u EU, za Blumberg TV. „U suprotnom, mogla bi to biti vrlo ozbiljna energetska“, dodao je.

Opozicija zahteva da Poljska izađe iz sistema EU za trgovanje emisijama

VARŠAVA - Glavna poljska desničarska opoziciona stranka, Pravo i pravda (PiS), zahtevala je od vlade da započne proces povlačenja zemlje iz Sistema trgovine emisijama (ETS) Evropske unije, prenosi agencija **PAP**.

PiS tvrdi da je ETS, sistem ograničenja i trgovine emisijama pokrenut 2005. godine, koji zagađivače prisiljava da plaćaju za emisije ugljen dioksida, posebno opterećujući za Poljsku, koja se uveliko oslanja na ugalj. Stranka takođe ukazuje na presudu ustavnog suda kojom se proglašava da su klimatske politike EU nekompatibilne s poljskim ustavom.

Na konferenciji za novinare 16. marta, Przemisław Čarnek, koji je nedavno izabran za kandidata PiS-a za premijera na izborima sledeće godine, saopštio je da će njegova stranka podnela parlamentu rezoluciju o ETS-u.

Međutim, vlada napominje da bi, budući da je ETS deo prava EU, nepoštovanje sistema značilo da bi Poljska bila suočena s velikim kaznama.

EU poziva članice da smanje cilj skladištenja gasa na 80%

BRISSEL - Poverenik za energetiku EU Dan Jorgensen

(foto) naložio je državama članicama da smanje cilj punjenja svojih skladišta gasa na 80% kapaciteta, 10% ispod službenih ciljeva EU, "što je ranije moguće u sezoni punjenja kako bi se

pružila sigurnost učesnicima na tržištu", piše minule subote **Fajnenšel Tajms (FT)**, pozivajući se na pismo upućeno 14. marta vladama članica Unije.

Smanjenje nuklearne energije bila je "strateška greška" – Von der Leyen

PARIZ - Smanjenje evropskog sektora nuklearne energije bila je "strateška greška", izjavila je 10.

februara šefica Evropske komisije Ursula von der Leyen, prenosi **Rojters**.

Evropa je 1990. godine proizvela oko trećine električne energije iz nuklearne energije, ali je to palo na 15%, rekla je

na događaju u Parizu, ostavljajući EU zavisnom od uvoza nafte i gasa čije su cene posle izbijanja rata na Bliskom istoku porasle.

"Potpuna zavisnost od skupog i nestabilnog uvoza" fosilnih goriva stavlja Evropu u nepovoljan položaj u odnosu na druge regije, rekla je von der Leyen u govoru.

"Ovo smanjenje udela nuklearne energije bio je izbor. Verujem da je bila strateška greška za Evropu da okrene leđa pouzdanom i pristupačnom izvoru energije s niskim emisijama."

Uvoz termalnog uglja u Evropu mogao bi porasti - Platts

LONDON - Evropska komunalna preduzeća i trgovci se pripremaju za povećanje kupovine termalnog uglja, jer sukob na Bliskom istoku oživljava ekonomiju prelaska s gasa na ugalj uoči letne potražnje, rekli su za **S&P Global Platts** učesnici na tržištu.

Očekuje se da će porast prvo biti u spot obnavljanju zaliha u severozapadnoj Evropi, a neki učesnici na tržištu upozoravaju da bi se uticaj mogao proširiti i na treći ili četvrti kvartal 2026. godine ako sukob i poremećaji u isporuci LNG-a potraju.

Podaci CERA pokazuju da je uvoz termalnog uglja u Evropi pao na 37,4 miliona metričkih tona u 2025. godini sa 81,7 miliona metričkih tona u 2022. godini, jer su termoelektrane na ugalj bile u stanju mirovanja ili zatvorene.

"Ugalj je sada jeftiniji od prirodnog gasa za rad iako termoelektrane na ugalj neće raditi na baznom opterećenju, ali izgleda da bi mogle raditi ispred gasnih jedinica kada je to potrebno", rekao je jedan trgovac sa sedištem u Švajcarskoj.

Analitičari CERA-e rekli su: "Komunalna preduzeća bi se mogla vratiti na tržište jer neizvesnost u vezi s trajanjem ograničenja ponude gasa i podrška spot cenama termalnog uglja izazivaju zabrinutost u bliskoj budućnosti."

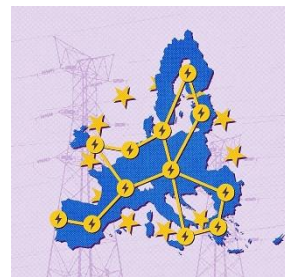
Čak i ako Evropa ne iskoristi u potpunosti svoju flotu uglja tokom leta, dodatna proizvodnja uglja i dalje bi mogla biti dovoljna da poveća potrošnju i privuče dodatne količine pomorskog transporta kako bi se održala adekvatna pokrivenost gorivom.

„Energetska infrastruktura EU je jednako ranjiva kao i evropska odbrana“, upozorava industrija

MINHEN - Energetska sigurnost Evrope treba se tretirati s istom hitnošću kao i odbrana, rekli su čelnici industrije na marginama Minhenske sigurnosne konferencije, prenosi **msn.com**.

„Priprema za, odgovor i oporavak od fizičkih i hibridnih napada mora biti ključni element strategija elektroenergetskih kompanija u budućnosti“, rekao je predsednik udruženja elektroenergetske industrije EU, Eurelectric, Markus Rauramo.

Dodao je, napominjući da bi sajber otpornost trebala biti ugrađena u dizajn.

U 2024. godini, najmanje 11 napada oštetilo je kritičnu infrastrukturu. Od 2022. godine, od 2022. godine, 23 sajber napada su ciljale energetske sektor Evrope, prema

podacima industrije.

Kako se blok kreće ka proizvodnji čiste energije, inverterski uređaji postali su neophodni jer pretvaraju jednosmernu električnu energiju iz izvora poput solarnih panela, baterija i vetroelektrana u naizmeničnu koja se može koristiti kao energija.

Bez invertera nije moguće integrisati čistu energiju u mrežu, što ove uređaje čini ključnim stubom energetske sigurnosti i stabilnosti energetskog sistema Evrope.

Međutim, dominacija Kine u proizvodnji invertera je izvor zabrinutosti za Evropu.

Preko kompanija kao što su Huawei, Sungrow i Growatt, Kina kontroliše većinu instalacija invertera u Evropi - otprilike 70-80%,.

ACER menja metodologiju Procene adekvatnosti evropskih resursa

LJUBLJANA - EU Agencija za saradnju sa energetskim regulatorima (ACER) je 17. marta **objavio** Odluku o izmeni Metodologije procene adekvatnosti evropskih resursa (ERAA), nakon predloga koji je podnela Evropska mreža operatora prenosnog sistema za električnu energiju (ENTSO-E) u novembru 2025. godine.

ERAA je godišnja procena ENTSO-E o adekvatnosti snabdevanja električnom energijom u EU za narednu deceniju. Njena svrha je procena da li EU ima dovoljno resursa električne energije da zadovolji buduću potražnju i da identifikuje potencijalne rizike za sigurnost snabdevanja. Svake godine procena podleže odobrenju ACER-a.

Na nacionalnom nivou, države članice definiraju sopstvene standarde pouzdanosti (na osnovu ACER-ove metodologije) kako bi postavile nivo sigurnosti snabdevanja električnom energijom koji im je potreban.

Koji su glavni amandmani?

1. Podrška odobravanju mehanizama kapaciteta

- Uvođenje parametara povezanih s mehanizmima kapaciteta izvedenih iz ERAA modela, koje države članice mogu koristiti kako bi iskoristile ubrzani proces.

2. Pojednostavljenje metodologije

- Fokusiranje modela na ključne ciljne godine (umesto eksplicitnog modeliranja svake godine sledeće decenije).
- Uvođenje pojednostavljenih pristupa za ključne metodološke komponente (npr. procena

prihoda od fleksibilnih resursa i razvoj scenarija koji odražavaju uticaj mehanizama kapaciteta širom Evrope).

- Pojednostavljenje načina na koji su napori država članica da izbegnu regulatorne poremećaje ili tržišne neuspehe predstavljeni u ERAA.

3. Poboljšanje modeliranja adekvatnosti

- Razvoj novog scenarija Trendovi i projekcije kako bi se bolje odrazio stvarni tempo energetske tranzicije.
- Poboljšanje modeliranja averzije investitora prema riziku i uvođenje realnijeg prikaza poslovnog slučaja fleksibilnih resursa (npr. baterije i odgovor na potražnju).

Ovi parametri će pomoći u poboljšanju koordinacije mehanizama kapaciteta širom Evrope, povećanju njihove efikasnosti i smanjenju troškova za potrošače. Na osnovu rezultata ERAA, države članice mogu koristiti ove parametre i prilikom podnošenja zahteva za ubrzani proces odobravanja mehanizama kapaciteta, saopštio je ACER.

Ember: Najnoviji energetski šok podseća Evropu na rizičnu zavisnost od gasa

BRISSEL - Cena energije iz gasnih elektrana širom Evrope porasla je za više od 50% zbog naglog porasta cene prirodnog gasa od 28. februara, stoji u najnovijoj [studiji](#) analitičke agencije **Ember** i dodaje:

- Ovaj porast dvostruko povećava troškove električne energije zbog cene ugljenika EU sistema trgovanja emisijama (ETS). Po trenutnim cenama gasa, cena CO2 čini najviše oko 10% konačnog računa za električnu energiju domaćinstava u EU, što je manje od prosečne stope PDV-a (18%).

- Zemlje koje se manje oslanjaju na gasnu energiju manje su izložene povećanju cena električne energije. U Španiji je gas uticao na cenu električne energije u samo 15% sati u 2026. godini do sada, u poređenju sa 89% u Italiji. Prosečne cene električne energije u Španiji ostaju ispod cene energije iz prirodnog gasa i niže nego u drugim zemljama EU s velikim flotama gasnih elektrana.
- EU je platila dodatnih 2,5 milijardi evra za uvoz fosilnih goriva u prvih 10 dana sukoba.

ACER: Prepreke fleksibilnosti nefosilnih goriva i dalje postoje u zemljama EU

LJUBLJANA – Prepreke i dalje ometaju odgovor na potražnju, skladištenje i druge resurse fleksibilnosti nefosilnih goriva širom EU, **kaže** Agencija EU za saradnju sa energetske regulatorima (ACER) u Preporukama nacionalnim regulatornim telima (NRA) kako da se suoče sa tim problemom, objavljenom 20. marta.

Fleksibilnost nefosilnih goriva je sposobnost energetskeg sistema da se brzo prilagodi promenama u ponudi i potražnji električne energije, bez oslanjanja na fosilna goriva ili skupa proširenja mreže. To čini preusmeravanjem potrošnje ili proizvodnje električne energije na vreme ili lokacije gde je sistem manje ograničen, pojašnjava ACER i

dodaje: Oslobođanje fleksibilnosti pomaže u podsticanju efikasnijeg elektroenergetskog sistema, podržava integraciju obnovljivih izvora energije i doprinosi smanjenju računa potrošača.

Uredba EU o električnoj energiji zahteva od država članica da sprovedu procene potreba za fleksibilnošću kako bi utvrdile koliko čiste fleksibilnosti zahtevaju njihovi elektroenergetski sistemi, uključujući identifikaciju postojećih prepreka. Ove nacionalne procene su usklađene širom EU putem zajedničke metodologije koju je ACER odobrio u julu 2025. godine.

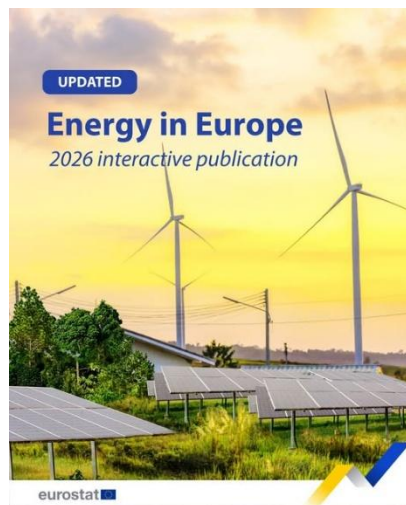
Šta ACER preporučuje?

- Da NRA, u koordinaciji s relevantnim subjektima, razmotre glavne prepreke fleksibilnosti nefosilnih goriva prilikom izrade svojih nacionalnih izveštaja. To uključuje:
- Pravne praznine za domaćinstva, nove učesnike ili agregatore za učešće na tržištima električne energije i uslugama upravljanja sistemom.
- Nedostatak podsticaja i faktora koji omogućavaju fleksibilnost, kao što su pametna brojala i fleksibilni maloprodajni ugovori.
- Restriktivna pravila za usluge balansiranja i upravljanja zagušenjem.
- Složene, dugotrajne i diskriminirajuće administrativne zahteve.
- Ograničene regulatorne podsticaje za operatore sistema da ulažu u inovativne mrežne tehnologije bez žica

Očekuje se da će države članice završiti svoje procene do jula 2026. ACER će zatim imati godinu dana da analizira nalaze i objavi analizu na nivou cele EU, procenjujući potrebe za fleksibilnošću širom EU, evaluirajući postojeće prepreke čistoj fleksibilnosti i dajući preporuke o pitanjima od prekograničnog značaja.

Energija u Evropi: zavisnost od uvoza

BRISSEL - Interaktivna publikacija [Energija u Evropi](#) – izdanje za 2026. godinu pomaže u razumevanju statistike energije istraživanjem tema kao što su energenti, ovisnost, izvori i potrošnja, navodi statistički zavod Evropske unije, **Eurostat** i u dopisu od 18. marta se fokusira na uvoz energije i zavisnost od uvoza.

U 2024. godini, glavna kategorija uvezenih energetske proizvoda bila je nafta i naftni derivati (uključujući sirovu naftu, koja je glavna komponenta), što je činilo 67%

uvoza energije u EU, a slede prirodni gas (24%), čvrsta fosilna goriva (4%), električna energija (3%) i obnovljivi izvori energije (2%).

Što se tiče različitih proizvoda, najveći udeo nafte i naftnih derivata dolazio je iz Sjedinjenih Američkih Država (16%), prirodni gas uglavnom je dolazio iz Norveške (30%), a najveći udeo uvoza čvrstih fosilnih goriva (uglavnom uglja) poticao je iz Australije (31%).

Stopa zavisnosti od uvoza energije u EU iznosila je 57%, što znači da je gotovo 60% energetske potreba EU zadovoljeno neto uvozom. Međutim, stopa zavisnosti varirala je među zemljama EU. Najviši nivoi su zabeleženi na Malti (98%), u Luksemburgu (91%) i na Kipru (88%), dok je najniža zavisnost zabeležena u Estoniji (5%), Švedskoj (27%) i Letoniji (29%), navodi Eurostat.

Rusija: Energetske restrikcije EU koštaće blok preko 3 biliona evra ove godine

MOSKVA - Ruski predsednički izaslanik za međunarodnu ekonomsku saradnju, Kiril Dmitriev, izjavio je u ponedeljak da bi gubici Evropske unije zbog energetske ograničenja Moskvi mogli premašiti 3 biliona eura do kraja 2026. godine.

Dmitriev, koji je ujedno i šef Ruskog fonda za direktna ulaganja, nazvao je mere EU "pogrešnom odlukom" koja se već "obrnula protiv nje", izazivajući ekonomske gubitke veće od 1,5 biliona evra. Dodao je da gubici iznose oko 6.660 eura po građaninu EU.

U januaru su se zemlje EU složile da zabrane uvoz ruskog gasa, koji je pre 2022. godine pokrивao više od 40% potreba bloka. Prema sporazumu, EU će zaustaviti uvoz ruskog tečnog prirodnog gasa do kraja 2026. godine i uvoz gasa iz gasovoda do 30. septembra 2027.

Zabrana kratkoročne kupovine tečnog prirodnog gasa (LNG) trebala bi stupiti na snagu 25. aprila.

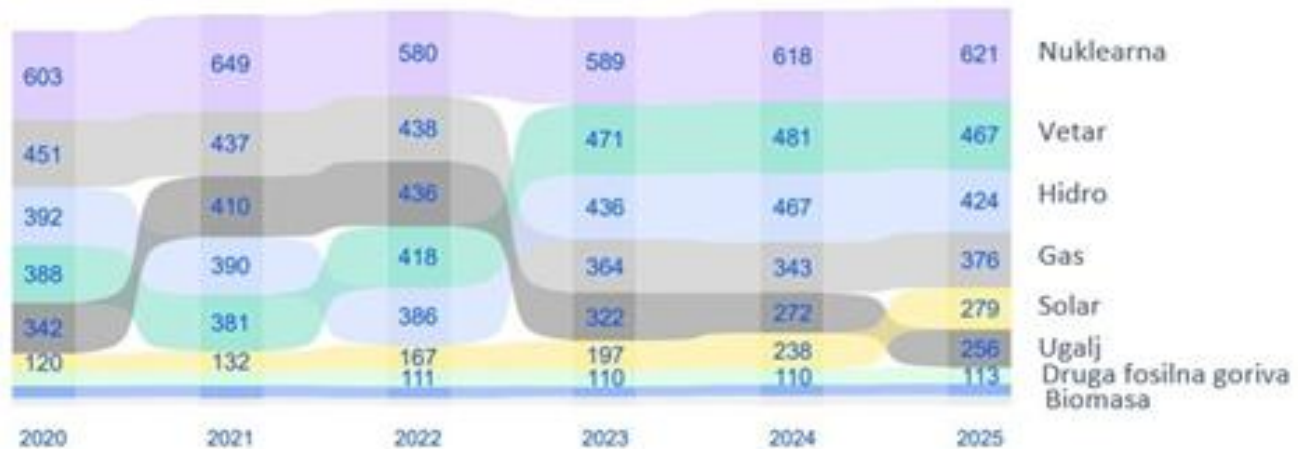
EK: Za sada bez rizika za snabdevanje gasom i naftom

BRISSEL - Na odvojenim ad hoc sastancima Koordinacionih grupa za prirodni gas i za naftu održanim 12. marta, Komisija i zemlje EU su i procenile situaciju u vezi sa sigurnošću snabdevanja tim strateškim energentima i konstatovale da trenutno ne primećuju nikakve rizike za sigurnost snabdevanja.

Zalihe nafte ostaju na visokom nivou, nivoi popunjenosti skladišta gasa u EU ostaju stabilni, stoji u informaciji objavljenoj na **portalu** Evropske komisije.

ACER objavio Izveštaj o praćenju energije za 2026. godinu

Evolucija generacije po tipu u EU27/EEA(Norveška), 2020-2025 (TWh)

LJUBLJANA - Evropske veleprodajne cene energije su se povukle sa kriznih vrhunaca, ali se strukturni jaz u cenama sa Sjedinjenim Američkim Državama širi, preteći industrijskoj konkurentnosti kontinenta, **izvestila** je 16. marta Agencija EU za saradnju energetske regulatora (ACER).

Agencija je otkrila u svom [Izveštaju o praćenju za 2026. godinu](#) da su industrijske cene električne energije u EU početkom 2025. godine bile približno 1,5 puta veće nego u SAD-u, dok su cene prirodnog gasa ostale tri puta skuplje.

ACER je takođe istakao da cene gasa i električne energije za domaćinstva ostaju visoke uprkos padu veleprodajnih cena.

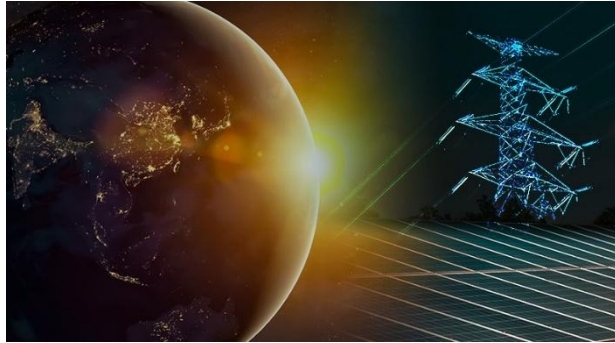
Izveštaj je istakao značajnu promenu u evropskom proizvodnom miksu, pri čemu obnovljivi izvori sada osiguravaju 50 posto električne energije bloka. Solarna energija dostigla je rekordne nivoe u 2025. godini, prvi put premašivši ugalj. Međutim, ova zelena tranzicija uvela je novu volatilnost, dnevne oscilacije cena porasle su pet puta od 2020. godine zbog povremene prirode energije koja zavisi od vremenskih uslova.

ACER predlaže sledeće mere za podršku globalnoj konkurentnosti i dekarbonizaciji:

- Poboľjšati efikasnost cena: Osigurati transparentnost u snabdevanju, mrežnim naknadama i oporezivanju kako bi se podržala pristupačnost domaćinstava i industrijski položaj.
- Iskoristiti fleksibilnost: Povećati odziv na potražnju, električna vozila i skladištenje baterija kako bi se uravnotežila mreža i smanjila oscilacija cena.
- Jačati integraciju: Proširiti prekogranične međusobne veze kako bi se bolje koristili obnovljivi izvori energije i smanjila zavisnost od fosilnih goriva.
- Diversifikovati snabdevanje gasom: Smanjiti ranjivost na globalne oscilacije cena diversifikacijom izvora utečnenog prirodnog gasa (LNG) i povećanjem domaće proizvodnje dekarbonizovanog gasa.
- Smanjiti potrošnju prirodnog gasa: Ubrzati napore za smanjenje potražnje za konvencionalnim gasom kako bi se ispunili ciljevi za 2030. godinu i preći na obnovljive alternative.

Entso-e: Više faktora uzrokovalo nestanak struje u Španiji i Portugalu 2025. godine

BRISEL - Kombinacija faktora izazvala je nezapamćen nestanak struje koji je prošle godine ostavio Španiju i Portugal nekoliko sati bez električne energije, navodi se u novom **izveštaju**.

Dana 28. aprila 2025. godine, ubrzo nakon podneva, prekinuto je snabdevanje električnom energijom na Iberijskom poluostrvu, što je izazvalo rašireni kaos, prekid internet i telefonskih veza i zaustavljanje transportnih veza.

Nestanak struje započeo je u Španiji, a Portugal je takođe bio pogođen zbog međusobne povezanosti dve zemlje.

Entso-e, Evropska mreža operatora prenosnog sistema za električnu energiju, opisala je to kao "najteži i neviđeni nestanak struje koji se dogodio u Evropi u posljednjih 20 godina.

U finalnom izveštaju od 20. marta Entso-e navodi da nije postojao jedinstven uzrok, već da su postojali "višestruki međusobno delujući faktori" povezani sa španskom mrežom i kompanijama koje je koriste.

Nekontrolisano, iznenadno povećanje napona u sistemu "na dan s više istovremenih pojava" dovelo je do nestabilnosti i "kaskadne proizvodnje", navodi Entso-e.

U svojoj dijagnozi, izveštaj je utvrdio da kontrole napona lokalnih generatora energije nisu bile u potpunosti usklađene s onima koje zahteva operator mreže. U nekim slučajevima, ručna kontrola napona

značila je da je sistem relativno sporo reagovao na promene u mreži.

Takođe, raspon napona španske mreže je veći od raspona mnogih njenih suseda, što joj daje ograničenu marginu u slučaju naponskih udara koji bi mogli dovesti do isključenja.

"Reaktivna snaga u sistemu nije bila u stanju da se nosi s naglim porastom napona", navodi se u izveštaju.

Nestanak struje takođe je izazvao spor između operatora mreže, Red Eléctrice, i privatnih energetske kompanije o tome ko je odgovoran.

Izveštaj Entso-e-a izbegao je takva pitanja, insistirajući da istraga nije imala za cilj da utvrdi krivicu. Ali je izdao preporuke usmerene na sprečavanje sličnog incidenta. One su uključivale poboljšanje koordinacije između operatora prenosa, operatora distribucije i drugih strana u energetskom sistemu.